

СОВЕТ СМАИЛЬСКОГО  
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ  
БАЛТАСИНСКОГО  
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА  
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН



ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
БАЛТАЧ МУНИЦИПАЛЬ  
РАЙОНЫ  
СМЭЕЛ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ  
СОВЕТЫ

**РЕШЕНИЕ**  
21 апрель 2021 ел.

**КАРАР**  
№ 22

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Смәел авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турыйнагы нигезләмәне раслау хакында

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турыйнда" гы Федераль закон, "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турыйнда" гы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турыйнда" гы Татарстан Республикасы Законы, Балтач районы прокуратурасының 18.03.2021 ел, № 02-08-02-2021 протесты нигезендә, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы "Смәел авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Смәел авыл жирлеге Советы

**КАРАР БИРӘ:**

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Смәел авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турыйнагы нигезләмәне, 1 нче кушымта нигезендә расларга .
2. 18.12.2020 елдагы 13 номерлы каарны үз көчен югалткан дип танырга.
3. Элеге каарны «Татарстан Республикасы хоқукий мәгълүматының рәсми порталы» интернет-ресурсында бастырып чыгарырга hәм baltasi.tatarstan.ru. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының рәсми сайтында, Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында урнаштыру юлы белән игълан итәргә.
4. Үтәлешне контролльдә тотам.

Авыл жирлеге башлыгы



Р. Г. Йосыпов

Күшымта  
Смәел авыл жирлеге Советы карарына  
«21» апрель 2021 ел №22

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАЛТАЧ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ  
СМӘЕЛ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ТУРЫНДА  
НИГЕЗЛӘМӘ**

**Бүлек 1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР**

**1 Статья 1. Элеге Нигезләмәнең жайга салу предметы**

1. Элеге Нигезләмә Балтач муниципаль районның Смәел авыл жирлегендә муниципаль хезмәт оештыру өлкәсендәге мәнәсәбәтләрне жайга сала, шулай ук федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәт үтү шартларын һәм Балтач муниципаль районның Смәел авыл жирлегендә муниципаль хезмәткәрләрнең хокукий хәлен (статусын) билгели (алга таба – нигезләмә).  
2. Элеге Нигезләмә белән депутатлар, Жирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзалары, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затлары, жирлекнең дайми нигездә эшләүче һәм юридик затлар (алга таба – муниципаль берәмлекнең сайлау комиссияләре) булып торучы сайлау комиссияләре әгъзалары статусы хәлиткеч тавыш бириү хокуки белән билгеләнми, чөнки күрсәтелгән затлар (алга таба – муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар) муниципаль хезмәткәрләр булып тормый.

**Статья 2. Муниципаль хезмәт**

1. Муниципаль хезмәт-гражданнарның һөнәри эшчәнлеге, ул дайми нигездә хезмәт килешүе (контракт) төзү юлы белән биләп торучы муниципаль хезмәт вазыйфаларында гамәлгә ашырыла.  
2. Муниципаль хезмәткәр өчен яллаучы (яллаучы) булып яллаучы (эш бириүче) вәкиле тора.  
3. Яллаучының вәкиле (эш бириүче) була ала, ул жирлек башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе.

**Мәкалә 3. Муниципаль хезмәтнең хокукий нигезләре**

1. Жирлектә муниципаль хезмәтнең хокукий нигезләрен Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон ) һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе , муниципаль хезмәт

турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, Балтач муниципаль районның Смәл авыл жырлеге Уставы (алга таба-Федераль закон) тәшкил итә. – Устав), гражданнар жыеннарында кабул ителгән каарлар, әлеге Нигезләмә һәм башка муниципаль хокукий актлар.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль Законда, Татарстан Республикасы Муниципаль хезмәт турындагы кодексында каалган үзенчәлекләр белән хезмәт законнарының гамәлдә булуы кагыла.

#### Мәкалә 4. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары

Муниципаль хезмәтнең төп принциплары булып тора:

- 1) кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең өстенлеге;
- 2) Россия Федерациясе дәүләт телен белгән гражданнарың муниципаль хезмәткә тигез үтеп керүе һәм аның женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәтенә һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәткә, инануларына, җәмәгать берләшмәләренә карауларына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйсез рәвештә узуның тигез шартлары;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең профессиональлеге һәм компетентлығы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылығы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеге турында мәгълүмат алу мөмкинлеге;
- 6) ижтимагый берләшмәләр һәм гражданнар белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә карата төп таләпләрнең бердәмлеге, шулай ук муниципаль хезмәт узганда тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукий һәм социаль якланганлығы;
- 9) үз вазыйфаи бурыйчларын үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен муниципаль хезмәткәрләрнең җаваплылығы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиядән тыш эшчәнлеге.

### Бүлек 2. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ВАЗЫЙФАЛАРЫ

#### 5 Статья. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы – жирле үзидарә органында, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратында, Устав нигезендә, жирле үзидарә органы, сайлау комиссиясе яисә муниципаль вазыйфаны биләп торучы зат вәкаләтләрен үтәүне тәэмин итү буенча вазыйфалар даирәсендә билгеләнә торган вазыйфа.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасы законы белән расланган Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

3. Жирле үзидарә органының, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратының штат расписаниесен төзегәндә һәм раслаганда Татарстан Республикасында

муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган муниципаль хезмәт вазыйфалары исемнәре кулланыла.

6 Статья. Балтач муниципаль районы Смәел авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры

1. Жирлектә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры жирле үзидарә органнары, тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алыш билгеләнә торган вазыйфаларның төркемнәре һәм функциональ билгеләре буенча классификацияләнгән муниципаль хезмәт вазыйфалары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Жирлектә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында муниципаль вазифа биләүче затның вәкаләтләрен үтәүне турыдан-туры тәэммин итү өчен гамәлгә куела торган муниципаль хезмәт вазыйфалары каралырга мөмкин. Муниципаль хезмәтнең мондый вазыйфалары күрсәтелгән затның вәкаләтләре вакытына хезмәт шартнамәсе төзү юлы белән муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан алмаштырыла.

7 Статья. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын классификацияләү

1. Муниципаль хезмәт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең эйдәүче вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфаларына һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларына квалификация таләпләрен исәпкә алыш чагыштырмасы Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.

Мәкалә 8. Муниципаль хезмәткәрләрнең класслы чиннары.

1. Класслы чиннар муниципаль хезмәткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри өзерлеге дәрәҗәсенең муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килүен күрсәтә.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә түбәндәге класслы чиннар бирелә:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфаларын биләүче – 1,2 яки 3 класслы гамәлдәге муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең төп вазыйфаларын башкаручы-1, 2 яки 3 класслы муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең эйдәп баручы вазыйфаларын башкаручы – 1, 2 яки 3 класслы муниципаль хезмәт киңәшчесе;

муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфаларын биләүче-1, 2 яки 3 класслы муниципаль хезмәт референты;

муниципаль хезмәтнең кече вазыйфаларын биләп торучы – 1, 2 яки 3 класслы муниципаль хезмәт секретаре.

3. Югарыда күрсәтелгән төркемнәргә муниципаль хезмәт вазыйфаларын кертү жиrlектә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

9 Статья. Муниципаль хезмәткәрләргә класслы чиннар бирү hәм муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтенең башка вазыйфаларына күчергәндә hәм муниципаль хезмәттән азат ителгәндә аларны саклау тәртибе

1. Класслы чиннар, алдагы класслы чинда билгеләнгән озынлыкны исәпкә алыш, муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә, муниципаль хезмәткәрләргә эзлекле рәвештә бирелә.

2. Класслы чин беренче яки чираттагы булырга мөмкин.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфасына беренче тапкыр билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы чин бирелә.

3.1. Федераль дәүләт граждан хезмәтенең класслы чины, дипломатик ранг, хәрби яки махсус исем, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чины, муниципаль хезмәтненең квалификация разряды, беренче класслы чин аңа муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме кысаларында бирелә.

3.2. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү максатларында әлеге статьяның 3.1 өлеше нигезендә квалификация разрядларының hәм муниципаль хезмәтенең класслы чиннарының билгеләнгән нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфаларының hәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннарының hәм федераль дәүләт граждан хезмәтенең, Россия Федерациясенең башка субъектының дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннарының чагыштырмасы кулланыла, шулай ук федераль дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннары, дипломатик ранглар, хәрби hәм махсус исемнәр нисбәте.

3.3. Әлеге статьяның 3.2 өлешендә караган вазыйфалар, класслы чиннар hәм квалификация разрядлары нисбәтен исәпкә алыш, әлеге статьяның 3.1 өлеше нигезендә муниципаль хезмәтенең муниципаль хезмәткәрдә булган класслы чины федераль дәүләт граждан хезмәтенең, дипломатик рангның, хәрби яки махсус исемнән, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чины, муниципаль хезмәтенең квалификация разрядыннан түбәнрәк бирелә торган класслы чины, муниципаль хезмәткәргә федераль дәүләт граждан хезмәтенең муниципаль хезмәткәрендә булган класслы чины, дипломатик рангтан, хәрби яки махсус исемнән, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чиннарнан, муниципаль хезмәтенең квалификация разрядыннан ким булмаган, әмма ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә 1 класслы чиннан да артык булмаган класслы чин бирелә.

3.4. Муниципаль хезмәткәргә чираттагы класслы чин биргәндә федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле класслы чиннанда, дипломатик рангта, хәрби яки махсус исемдә, Татарстан Республикасы дәүләт граждан

хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чиненде, муниципаль хезмәтенең квалификация разрядында булу дәвамлылығы исәпкә алына.

4. Беренче класслы чин сынауны уңышлы тәмамлаганнан соң, муниципаль хезмәткәргә бирелә, әгәр сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләгәннән соң өч айдан да соңға калмыйча бирелә.

5. 2 hәм 3 классларда муниципаль хезмәт секретаренең hәм референтының класслы чиннарында булуның минималь вакыты-бер ел, муниципаль хезмәт киңәшчесе hәм 2 hәм 3 сыйныфларның муниципаль Киңәшчесе - ике ел, 2 hәм 3 сыйныфларның гамәлдәге муниципаль киңәшчесе-бер ел.

Секретарь, референт, муниципаль хезмәт Киңәшчесе, муниципаль киңәшче hәм 1 класслы гамәлдәге муниципаль киңәшченең класс чиннарында булу вакытлары билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрнең класс чиннарын арттыру аларны тиешле төркемдәге муниципаль хезмәтенең югарыдагы вазыйфаларына күчергәндә яисә бүләкләү тәртибендә булырга мөмкин.

6. Бирелгән класслы чинда булу вакыты аны үзләштергән көннән исәпләнә.

6.1. Класслы чин бирү көне дип класслы чин бирү турында Карап кабул ителгән көн санала. Квалификация имтиханы нәтижәләре буенча класслы чин бирелгән очракта, класслы чин бирү көне дип муниципаль хезмәткәрләргә квалификация имтиханын тапшыру көне санала.

7. Чираттагы сыйныф чины муниципаль хезмәткәргә алдагы класслы чинда муниципаль хезмәт үтү өчен билгеләнгән вакыт үткәннән соң, муниципаль хезмәткәргә үзенең хезмәт вазыйфаларын тиешле дәрәҗәдә башкарғанда hәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә, аның өчен Класс чины каралган булса, муниципаль хезмәткәргә бирелә торган класс чининнан югарырак яки югарырак класслы чин каралган булса бирелә.

Чираттагы сыйныф чины дисциплинар жәза алган муниципаль хезмәткәрләргә, шулай ук аларга карата эш тикшерүе үткәрелә яки жинаяль эше күзгатыла торган муниципаль хезмәткәрләргә бирелми.

8. Муниципаль хезмәттәге аерым аерым аерымлыклар өчен бүләкләү чарасы буларак, муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирелергә мөмкин:

1) әлеге статьяның 5 өлешендә тиешле класслы чинда муниципаль хезмәт үтү өчен билгеләнгән вакыт чыкканчыга кадәр, әмма әлегрәк бирелгән класслы чинда алты айдан да соңға калмыйча - муниципаль хезмәт вазыйфаларының әлеге төркеменә туры килә торган чираттагы класслы чиннан да югары түгел.;

2) бер баскычка, биләгән вазыйфасы кергән муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә – 1нче класслы, 3нче класслы класслы класслы чины булган муниципаль хезмәткәргә-3нче класслы, әмма әлеге статьяның 5 өлеше белән билгеләнгән срок чыкканнан соң 3 класслы тиешле класслы чинда муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә сыйныф чиннары эзлеклелеген сакламыйча гына югарырак.

9. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфаларның элекке төркеме чикләрендә муниципаль хезмәтнең югары вазыйфасына билгеләп куйганда, аның алдагы класслы чинендә булу вакыты чыккан булса, чираттагы класс чины бирелергә мөмкин.

Муниципаль хезмәт вазыйфаларының югары төркеменә керүче муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләгендә, ул элегрәк биләгән хезмәткәргә караганда, муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеменә кергендә, муниципаль хезмәт вазыйфаларының әлеге төркеме өчен беренче булып торучы класс чины бирелә. Бу очракта класс чины эзлеклелекне сакламыйча һәм алдагы класслы чинда булу вакытын исәпкә алмыйча бирелә.

10. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләгән муниципаль хезмәткәрләргә, муниципаль хезмәт вазыйфаларының югары төркеменә караган муниципаль хезмәткәрләрдән тыш, класслы чиннар квалификация имтиханы нәтижәләре буенча бирелә. Квалификация имтиханы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан квалификация имтиханын тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

11. Муниципаль хезмәткәрләргә класслы чиннар муниципаль хезмәткәрнең турыдан-туры житәкчесе тәкъдиме буенча жирле үзидарәнең теге уставы яки башка муниципаль хокукий акты белән вәкаләтле органы һәм (яисә) вазыйфаи заты тарафыннан бирелә.

12. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турында тәкъдимнәр керту тәртибе һәм аңа қушып бирелә торган документлар исемлеге жирлекнен муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.

13. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турында карап, әлеге статьяның 7 өлешендәге икенче абзацында курсәтелгән очраклардан тыш, бер айдан да соңга калмыйча кабул ителергә тиеш:

1) квалификация имтиханын үткәргәннән соң;  
2) класслы чин бирү турында тәкъдим кертелгән көннән алыш, барлык кирәклө документлар белән жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затына класслы чин бирелгәндә - квалификация имтиханыннан башка класслы чин бирелгәндә.

14. Муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчергәндә, шулай ук муниципаль хезмәттән азат иткәндә, муниципаль хезмәткәргә бирелгән класс чины саклана. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләгендә аңа бирелгән класслы чин билгеләнгән тәртиптә чираттагы класслы чин бирелгәнчә саклана.

15. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турында белешмәләр шәхси эшкә һәм хезмәт кенәгәсөнә (булган очракта) кертелә.

10 Статья. Муниципаль хезмәтнең класслы чинын саклап калу һәм мәхрум иту

1. Бирелгэн класслы чин муниципаль хезмэткөргө биләгән вазыйфасыннан азат ителгәндә һәм муниципаль хезмәттән (шул исәптән пенсиягә чыккач) эштән азат ителгәндә, шулай ук муниципаль хезмэткә көргөндә саклана.
2. Муниципаль хезмэткөрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләгәндә ача бирелгэн класслы чин билгеләнгән тәртиптә чираттагы класслы чин бирелгәнче саклана.
3. Бирелгэн класслы чиннан мәхрум итү суд каары буенча федераль законнар нигезендә мөмкин.

## 11 Статья. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт стажына яки белгечлек, әзерлек юнәлеше, белем һәм күнекмәләргә, шулай ук эш биরүче (эш бирыч) вәкиленен тиешле каары булган очракта – белгечлек, әзерлек юнәлешенә туры килү таләп ителә.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кирәkle белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча муниципаль хезмәт стажына, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кирәkle һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт стажына карата квалификация таләпләре әлеге статьяның 3 өлешендә билгеләнгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен типлаштырылган квалификация таләпләре нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә. Вазыйфа бурычларны үтәү өчен кирәk булган белемнәргә һәм күнекмәләргә квалификация таләпләре муниципаль хезмәткөрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеге өлкәсенә һәм төренә бәйле рәвештә аның вазыйфа Инструкциясе белән билгеләнә. Муниципаль хезмәткөрнең вазыйфа Инструкциясе белән шулай ук белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралырга мөмкин.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен түбәндәге типлаштырылган квалификация таләпләре билгеләнә::

- 1) һөнәри белем дәрәжәсенә: югары, төп һәм әйдәп баручы вазыйфалар төркеме өчен югары белем булу; югары белем яисә урта һөнәри белем-вазыйфаларның өлкән һәм кече төркеме өчен;
- 2) муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына;:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары буенча-муниципаль хезмәт стажы кимендә ике ел яисә белгечлек, юнәлеш буенча эш стажы дүрт елдан да ким булмаган;

муниципаль хезмәтнең төп вазифалары буенча-бер елдан да ким булмаган муниципаль хезмәт стажы яки белгечлек, юнәлеш буенча ике елдан да ким булмаган эш стажы.

Муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әйдәп баручы, өлкән һәм кече төркем вазыйфаларын биләү юнәлеше буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнми.

Муниципаль хезмәт стажын билгеләгәндә шулай ук дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм аларга тиңләштерелгән хәрби хезмәт вазыйфаларында

һәм федераль дәүләт хезмәтенең башка төр вазыйфаларында эш стажы исәпкә алына.

4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе тарафыннан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләу өчен кирәк булган белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралса, белгечлек, юнәлеш буенча эш стажын исәпләгендә әлеге белгечлек, бу юнәлеш буенча граждан (муниципаль хезмәткәр) белем алу документын һәм (яисә) әлеге белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча квалификация алудан соң әлеге белгечлек буенча эш чоры кертелә.

Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе белгечлеге, әзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралмаган булса, белгечлек, юнәлеш буенча эш стажын исәпләгендә күрсәтелгән стажга граждан (муниципаль хезмәткәр) эш чоры кертелә, аны үтәгендә муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәу өчен кирәклे белемнәр һәм күнекмәләр, аларга югары дәрәҗәдәге һөнәри белем турында документ алғаннан соң, муниципаль хезмәткәрнең (муниципаль хезмәткәр) эш вакыты кертелә., ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләу өчен квалификация таләпләренә туры килә.

5. Белгеч яисә магистр дипломнары булган затлар өчен диплом бирелгән көннән өч ел дәвамында муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, юнәлеш буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнә – муниципаль хезмәтнең төп вазыйфаларын биләу өчен әзерлек юнәлеше буенча-ярты елдан да ким булмаган стажы яисә белгечлек, юнәлеш буенча бер ел эш стажы.

### Бүлек 3. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ХОКУКЫЙ ХӘЛЕ (СТАТУСЫ)

#### 12 Статья. Муниципаль хезмәткәр

1. Муниципаль хезмәткәргә-федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә, муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча жирлек бюджеты акчалары исәбеннән түләнә торган акчалата тоту өчен вазыйфаларны башкаручы граждан.

2. Жирле үзидарә органнары, жирлекнең сайлау комиссияләре эшчәнлеген техник тәэмин итү буенча вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләми һәм муниципаль хезмәткәрләр булып тормый.

#### 13. Муниципаль хезмәткәрнең төп хокуклары

##### 1. Муниципаль хезмәткәр хокуклы:

1) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча аның хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлар, вазыйфаи бурычларны үтәу сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәттә алга жибәру шартлары белән танышу.;

2) вазыйфаи бурычларны үтәу өчен кирәкле оештыру-техник шартлар белән тәэмин итү;;

- 3) хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр, хезмәт законнары, Муниципаль хезмәт турындағы законнар һәм хезмәт килешүе (контракт) нигезендә);
  - 4) Эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылығын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре бириү, шулай ук ел саен түләнә торган ял;
  - 5) билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәkle мәгълумат һәм материаллар алу, шулай ук жирле үзидарә органы, жирлек сайлау комиссиясе эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр керту өчен;;
  - 6) үз инициативасы белән муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләп торуга конкурста катнашу;
  - 7) жирлек бюджеты акчалары исәбеннән муниципаль хокукий акт нигезендә ёстәмә һөнәри белем алу;
  - 8) яклау, үз шәхси мәгълуматлар;
  - 9) Үз эшенен барлық материаллары, һөнәри эшчәнlek турындағы бәяләмәләр һәм башка документлар белән танышу, аларны шәхси эшенә керткәнче, шулай ук аның язма аçлатмаларын шәхси эшенә җәлеп итү.;
  - 10) үз хокукларын, социаль-икътисадый һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен һөнәр берлекләре төзү хокукуын да кертеп, берләшмә;
  - 11) хезмәт законнары нигезендә индивидуаль хезмәт бәхәсләрен карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, шул исәптән судка шикаять бируне дә кертеп, аларны бозу очраклары;
  - 12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия белән тәэммин итү.
2. Муниципаль хезмәткәр, әгәр «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда башкасы карапмаган булса, мәнфәгатьләр конфликты килеп чыкмаса, яллаучы (эш бириүче) вәкиленен (эш бириүченен) алдан язма белдерүе белән башка түләүле эш башкарырга хокуклы.

#### 14 Статья. Муниципаль хезмәткәрнең төп бурычлары

##### 1. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

- 1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукий актларын, Устав һәм башка муниципаль хокукий актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәэммин итәргә.;
- 2) вазыйфаи инструкция нигезендә вазыйфаи бурычларны үтәргә;
- 3) вазыйфаи бурычларын башкарганда, расасына, милләтенә, теленә, диненә һәм башка шартларга бәйсез рәвештә, кеше һәм гражданның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә.;
- 4) жирле үзидарә органнарында, сайлау комиссиясе аппаратында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазифа инструкциясен, хезмәт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә.;
- 5) вазыйфаи бурычларны тиешенчә үтәү өчен кирәkle квалификация дәрәжәсен саклап калу.;

- 6) федераль законнар тарафыннан сакланыла торган дәүләт һәм башка серләрне тәшкил итүче белешмәләрне, шулай ук вазыйфаи бурычларны үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрне, шул исәптән гражданнарның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә кагылышлы яисә аларның намусына һәм абруена кагылучы белешмәләрне таратырга;;
- 7) дәүләт һәм муниципаль милекне, шул исәптән аңа вазыйфаи бурычларны үтәү өчен бирелгән мәлкәтне сакларга;
- 8) Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә үзе һәм гайлә әгъзалары турында мәгълумат бирергә, әлеге Нигезләмә максатлары өчен цифrlы валюта мәлкәт дип таныла;
- 9) Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыккан көндә Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыгу яисә чит ил гражданлыгы алу турында яллаучы (эш биручегә) вәкиленә чит ил гражданлыгы алган көндә чит ил гражданлыгы алу турында хәбәр итәргә;
- 10) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне үтәргә, йөкләмәләрне үтәргә, тыюларны бозмаска;;
- 11) яллаучы вәкиленә (эш биручегә) мәнфәгатьләр конфликтyna китерергә мөмкин булган вазыйфаи бурычларны үтәгәндә шәхси кызыксынучанлык турында язмача хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау буенча чаралар күрергә мөмкин.

2. Муниципаль хезмәткәр әлеге йөкләмәне үтәргә хокуклы түгел. Тиешле житәкчедән, муниципаль хезмәткәр фикеренчә, хокуксыз булган йөкләмә алган очракта, муниципаль хезмәткәр әлеге йөкләмәнең федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, муниципаль хокукый аклар нигезләмәләрен күрсәтеп, язма рәвештә әлеге йөкләмәне үтәгәндә бозылырга мөмкин булган житәкчегә тапшырырга тиеш. Әлеге йөкләмәнең житәкчесе тарафыннан язма рәвештә расланган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәудән баш тартырга тиеш. Законсыз йөкләмәне үтәгән очракта, муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкче Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы.

Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашуы (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыельышында катнашу (конференция) яисә наниматль вәкиле рөхсәтеннән башкарыла), ул Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә һәм формада алынган.

15 Статья. Керемнәр, чыгымнар, милек һәм милек характерындағы йөкләмәләр турында мәгълумат тапшыру

1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дәгъва итүче гражданнар, әлеге вазифаларны биләүчे муниципаль хезмәткәрләр яллаучы (эш бируче) вәкиленә үзләренең керемнәре, мәлкәте

һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирергә тиеш. Әлеге Нигезләмә максатлары өчен цифрлы валюта мәлкәт дип таныла. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренең керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирү өчен билгеләнгән тәртиптә, сроклары һәм формасы буенча тапшырыла.

1.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче, тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәткәр үз чыгымнары турында, шулай ук хатының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында мәгълүматларны Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада тапшырырга тиеш. әлеге Нигезләмә максатлары өчен цифрлы валюта мәлкәт дип таныла.

1.2. Муниципаль хезмәткәр, аның хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәренә туры килүен тикшереп тору "коррупциягә каршы тору турында «2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда (алга таба-федераль закон) каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла – «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль закон) һәм «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациисе Президентының норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары, муниципаль хокукий актлар белән.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә әлеге статья нигезендә бирелә торган керемнәр, чыгымнар, милек һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, әгәр федераль законнар белән алар федераль законнар тарафыннан саклана торган һәм башка серләрне тәшкил итүче белешмәләргә кертелмәгән булса, конфиденциаль характердагы белешмәләр булып тора.

3. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатыны (хатыны) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, милке һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында, дини яки башка ижтимагый берләшмәләр, башка оешмалар фондларына иганә (взнослар) жыю өчен, шулай ук физик затларның керемнәре, чыгымнары, милке һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүматлардан файдалану рөхсәт ителми.

4. Муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүматларны таратуда яки әлеге мәгълүматларны Россия Федерациисе законнарында каралмаган максатларда куллануда гаепле затлар Россия Федерациисе законнары нигезендә жаваплы.

5. Муниципаль хезмәткәрләргә үзләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирмәү яисә муниципаль хезмәткәрдән эштән китүгә кiterə торган хокук бозу булып саналса.

**Статья 15.1. Интернет " мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә мәгълүмат урнаштыру турында мәгълүмат тапшыру"**

1. Муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучы гражданин булган "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге сайтылар һәм (яки) сайтыларның адреслары турында мәгълүматлар, шулай ук аларны идентификацияләргә мөмкинлек биручे мәгълүматлар яллаучы вәкиленә тапшырыла:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучы граждан-муниципаль хезмәткә кергән ел алдыннан өч календарь ел эчендә хезмәткә кергәндә;

2) муниципаль хезмәткәр – күрсәтелгән мәгълүматны тапшыру елына кадәр ел саен, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәү қысаларында һәркем өчен мөмкин булган мәгълүмат урнаштыру очракларыннан тыш.

2. Элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дәгъвалаучы гражданнар тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә, ә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан хисап елыннан соң килуче елның 1 апреленнән дә соңга калмыча тапшырыла. Элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән форма буенча тапшырыла.

3. Яллаучы вәкиле карапы буенча, ул вәкаләтле муниципаль хезмәткәрләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъвачылар һәм "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан урнаштырылган һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматны эшкәртәләр, шулай ук элеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләрнен дөреслеген һәм тулылыгын тикшерәләр.

#### **Бүлек 4. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘ КЕРҮ, АНЫ ҮТҮ ҺӘМ ТУКТАТУ ТӘРТИБЕ**

##### **16. Муниципаль хезмәткә керү**

1. Муниципаль хезмәткә 18 яшкә житкән, Россия Федерациясе дәүләт телен белүче һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән шартлар булмаганды, муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләр сыйфатында муниципаль хезмәт вазыйфалары билгеләнгән гражданнар керергә хокуклы.

2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны узганда женесе, расасы, милләте, чыгышы, мөлкәте һәм вазыйфай хәле, яшәү урыны, дингә карата мөнәсәбәт, инанулар, жәмәгать берләшмәләренә карау, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйле рәвештә нинди дә булса туры яки турыдан-туры чикләүләр яки ёстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

3. Граждан муниципаль хезмәткә кергәндә тәкъдим итә:

- 1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү турындагы үтенеч белән гариза;
  - 2) Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән форма буенча үз кулы белән тутырылган һәм имзаланган анкета;
  - 3) паспорт;
  - 4) хезмәт кенәгәсен һәм (яки) хезмәт эшчәнлеге турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләр, хезмәт килешүе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш;
  - 5) Мәгариф турында документ;
  - 6) индивидуаль (персонификацияләнгән) исәпкә алу системасында теркәлүне раслаучы документ, хезмәт килешүе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш;
  - 7) Физик затны Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турында таныклык;
  - 8) хәрби исәпкә алу документлары – запаста торучы гражданнар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;
  - 9) муниципаль хезмәткә керүгә комачаулаучы авыру булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсе;
  - 10) муниципаль хезмәткә кергән ел өчен Керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характеристагы йөкләмәләре турында белешмәләр;
  - 10.1) әлеге Нигезләмәнен 15.1 статьясында каралган белешмәләр;
  - 11) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте каарларында каралган башка документлар.
4. «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Муниципаль хезмәт турындагы кодексы нигезендә муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тарафыннан тапшырылган белешмәләр федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин.
5. Әлеге статьяның 4 өлешендә каралган тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулаучы шартлар ачыкланган очракта, күрсәтелгән граждан муниципаль хезмәткә керүдән баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.
6. Граждан муниципаль хезмәткә керү хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнү нәтижәсендә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

7. Гражданың муниципаль хезмәткә килүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турында яллаучы (эш биругче) вәкиленең акты белән рәсмиләштерелә.
8. Эшкә алучы вәкиле (эш биругче) һәм муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткә кергәндә хезмәт килешүенең яклары булып тора.
9. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәннән соң муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклығы бирелә. Муниципаль хезмәткәр таныклығын бируг тәртибе һәм формасы Балтач муниципаль районы башлығы тарафыннан раслана.

## 17 Статья. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә Конкурс

1. Жирлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт килешүе төзелүгә конкурс булырга мөмкин, аның барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъвачыларның һөнәри дәрәжәсен, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүен бәяләү гамәлгә ашырыла.
2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү тәртибе Балтач район Советы тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукий акт белән билгеләнә.

## 18. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләу

1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләу аның биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүен билгеләү максатларында үткәрелә. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләу өч елга бер тапкыр үткәрелә.
2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләр аттестацияләнергә тиеш түгел:
  - 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын бер елдан кимрәк башкаручи;
  - 2) 60 яшькә житкәннәр;
  - 3) йөклө хатын-кызылар;
  - 4) йөклелек һәм бала табу буенча отпусткта яисә бала карау буенча отпусткта булган өч яше тулганчы. Курсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне ялдан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк аттестацияләу мөмкин;
  - 5) ашыгыч хезмәт килешүе (контракт) нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затлар.
3. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләу нәтиҗәләре буенча аттестация комиссиясе муниципаль хезмәткәрнең биләгән вазыйфасына туры килмәве яки туры килмәве турында Карап Чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү, шул исәптән вазыйфаларында аларны арттыру турында, ә кирәк очракта аттестацияләнүче муниципаль хезмәткәрләрнең эшчәнлеген яхшырту турында киңәшләр бирә ала. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш биругә йомгак ясаганнан соң хәбәр ителә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш биругчегә) тапшырыла.
4. Аттестация нәтижәләре буенча эш биругче вәкиле (эш биругче) Аерым муниципаль хезмәткәрләрне эштәге уңышлары өчен яисә муниципаль хезмәткәрне аның ризалыгы белән вазыйфасында киметү турында аттестация

көненнән бер айдан да артық вакыт әчендә бүләкләү турында Карап кабул итә. Аттестация нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне ёстамә һөнәри белем алу өчен жибәру турында тәкъдимнәр бирә ала.

5. Муниципаль хезмәткәр вазыйфасында киметелгән яки аның ризалыгыннан башка муниципаль хезмәт урынына күчерү мөмкинлеге булмаган очракта, эшкә алучы (эш биругче) вәкиле, аттестация нәтижәләре белән расланган квалификация житәрлек булмау сәбәпле, аттестация узганнын соң, аны муниципаль хезмәттән азат итәргә мөмкин. Күрсәтелгән вакыт узганнын соң муниципаль хезмәткәрне эштән азат итү яки аны әлеге аттестация нәтижәләре буенча вазыйфада киметү рөхсәт ителми.

6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләренә суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

#### 19 Статья. Муниципаль хезмәткәрнең вазифа инструкциясе

1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеге жирле үзидарә органы житәкчесе яки жирлекнең муниципаль хокукый акты белән вәкаләтле башка вазыйфаи заты тарафыннан раслана торган вазыйфаи инструкция нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясенә кертелә:

1) һөнәри белем дәрәҗәсенә, муниципаль хезмәт стажына яки белгечлек, әзерлек юнәлеше, белем һәм кунекмәләргә, шулай ук эшкә алучы (эш биругче) вәкиленең тиешле муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә, әзерлек юнәлешенә, әзерлек юнәлешенә, шулай ук белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә – эшкә алучы (эш биругче) вәкиленең тиешле муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килү-килмәүгә квалификация таләпләре;

2) жирле үзидарә органы, сайлау комиссиясе аппараты эшчәнлеген жайга сала торган акт, жирле үзидарә органының структур бүлекчәсе, жирлек сайлау комиссиясе аппаратының бурычлары һәм функцияләре һәм вазыйфаи бурычларын үтәмәгән (тиешенчә үтәмәгән) өчен муниципаль хезмәткәрнең хокуклары һәм жаваплылыгы;;

3) муниципаль хезмәткәр идарә итү һәм башка каарлар мөстәкыйль кабул итәргә хокуклы яисә бурычлы мәсьәләләр исемлеге;

4) муниципаль хезмәткәр норматив хокукый актлар проектларын һәм (яисә) идарә итү һәм башка каарлар проектларын әзерләүдә катнашырга хокуклы яисә катнашырга бурычлы мәсьәләләр исемлеге;

5) биләп торган муниципаль хезмәт вазыйфалары буенча каарлар проектларын әзерләү, карау, килештерү һәм кабул итү тәртибе һәм сроклары;

6) шул ук жирле үзидарә органының, сайлау комиссиясе аппаратының муниципаль хезмәткәрләре, башка жирле үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләре, гражданнар һәм оешмалар белән үзара хезмәттәшлек итү процедуralары.

3. Вазыйфаи инструкциянең нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләп торуга конкурс үткәргәндә, аттестация үткәргәндә,

муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштырганда исәпкә алына.

4. Муниципаль хезмәткәрнең вазифа инструкциясен үтәү нәтижәләре муниципаль хезмәт вазыйфасын биләп торуга конкурс үткәргәндә яки муниципаль хезмәткәрне кадрлар резервына керткәндә, аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген бәяләгәндә яки муниципаль хезмәткәрне бүләкләгәндә исәпкә алына.

**20 Статья. Муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт килешүен өзү өчен нигезләр**

Муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт шартнамәсен өзү нигезләре Россия Федерациясе Хезмәт кодексы, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

## **Бүлек 5. ЭШ ВАКЫТЫ ҺӘМ ЯЛ ВАКЫТЫ**

**21 Статья. Эш вакыты**

Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәт законнары нигезендә жайга салына.

**22 Статья. Муниципаль хезмәткәр ялы**

1. Муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын һәм акчалата эчтәлеген саклап калып, еллык ял бирелә, аның күләме уртacha хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.
2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле ялы төп түләүле отпустан һәм ёстәмә түләүле отпусклардан тора.
3. Еллык төп түләүле отпуск муниципаль хезмәткәргә 30 календарь көн дәвамында бирелә.
4. Ел саен ёстәмә түләүле отпусклар муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган очракларда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен еллык ёстәмә түләүле отпуск дәвамлылығы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән исәпләнә. Ел саен үткәрелә торган төп түләүле отпуск һәм тиешле еллар эшләгән өчен ел саен түләнә торган ёстәмә отпускның гомуми озынлығы 40 календарь көннән артмаска тиеш. Хезмәт көне нормалаштырылмаган муниципаль хезмәткәргә өч календарь көн дәвамында хезмәт көне нормалаштырылмаган өчен ел саен ёстәмә түләүле отпуск бирелә. Хезмәт көне нормалаштырылмаган өчен еллык ёстәмә түләүле отпуск, шулай ук Федераль законда каралган башка очракларда ел саен бирелә торган ёстәмә түләүле отпуск ел саен бирелә торган төп түләүле отпускның һәм тиешле еллар эшләгән өчен ел саен ёстәмә түләүле отпускның әлеге өлешендә каралган гомуми озынлығыннан тыш бирелә.

5. Муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча ел саен түләнә торган отпуск өлешләр буенча бирелергә мөмкин, шул ук вакытта ялның бер өлеше 14 календарь көннән дә ким булмаска тиеш. Яллаучының вәкиле (эш бирүче) белән килешенеп, муниципаль хезмәткәргә бүтән озынлыктагы отпуск өлеше бирелергә мөмкин.
6. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча яллаучы (эш бирүче) вәкиле каары белән, акчалата эчтәлекне саклап калмыйча, бер елдан да артмаган ял бирелергә мөмкин.
7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата эчтәлекне саклап калмыйча ял бирелә.

**Бүлек 6. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘР ХЕЗМӘТЕНӘ ТҮЛӘҮ.  
МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРГӘ БИРЕЛӘ ТОРГАН ГАРАНТИЯЛӘР.  
МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ СТАЖЫ**

23 Статья. Муниципаль хезмәткәр хезмәтенә түләү

1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата кереме муниципаль хезмәт вазыйфасы (алга таба - вазыйфаи оклад) нигезендә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи окладыннан, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба - өстәмә түләүләр) тора.
2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:
  - 1) тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә;
  - 2) муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә;
  - 3) түләү тәртибе муниципаль органның бурычларын һәм функцияләрен тәэммин итүне, вазифа инструкциясен үтәүне исәпкә алыш, яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан билгеләнә торган аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр.;
  - 4) айлык акчалата бүләкләү;
  - 5) сыйныф чины өчен айлык өстәмә;
  - 6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр бирелә торган түләү;
  - 7) матди ярдәм.
3. Жирлекнең муниципаль хокукий актларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән таләпләрне үтәп, шулай ук түбәндәге өстәмә түләүләр каралырга мөмкин:
  - 1) төп хезмәт вазыйфаларына хокукий актларга һәм хокукий актлар проектларына хокукий экспертиза үткәру, хокукий актлар проектларын әзерләү һәм редакцияләү, югары юридик белемгә ия булган юрист яки башкаручы сыйфатында визалау (юридик эш өчен өстәмә) кергән муниципаль хезмәткәрләргә айлык түләү,);
  - 2) Фәннәр кандидатының профильле гыйльми дәрәжәсе, фәннәр докторы гыйльми дәрәжәсе өчен муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфаи окладка айлык өстәмә;

) Татарстан Республикасының мактаулы исеме өчен муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфай окладка айлык өстәмә түләү.

4. Муниципаль хезмәткәргә закон нигезендә дәүләт серен тәшкил итуче белешмәләр белән эшләгән өчен вазыйфай окладка айлык өстәмә билгеләнә.

5. Жирлекнең жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт хакы күләмен һәм шартларын мөстәкыйль билгели. Вазыйфай оклад күләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләуләр күләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә чыгарыла торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

## 24 Статья. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр

### 1. Муниципаль хезмәткәргә гарантияләнә:

- 1) вазыйфай бурычларын вазыйфай инструкция нигезендә үтәүнә тәэмин итә торган эш шартлары;
- 2) акчалата эчтәлекне үз вакытында һәм тулы күләмдә алу хокуки;
- 3) Эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре бирү, шулай ук ел саен түләнә торган ял;
- 4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыккач та, медицина хезмәте күрсәту;
- 5) тиешле еллар эшләгән өчен һәм инвалидлык белән бәйле рәвештә пенсия белән тәэмин итү, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең гайлә әгъзаларын аның үлеменә бәйле рәвештә килеп туган очракта пенсия белән тәэмин итү;
- 6) муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлеген һәм мәлкәтенә зыян китерү очрагына, аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә, мәжбүри дәүләт иминияте;
- 7) муниципаль хезмәт узган чорда яисә аның туктатылғаннан соң, әмма аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә килеп туган авыру яисә эшкә яраклылык югалу очрагына мәжбүри дәүләт социаль иминияте;
- 8) муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле көч кулланудан, янаулардан һәм башка хокуксыз гамәлләрдән яклау.

2. Жирле үзидарә органы, жирлекнең сайлау комиссиясе юкка чыгуга йә жирле үзидарә органы, сайлау комиссиясе аппараты хезмәткәрләренең штаты кыскаруга бәйле рәвештә, муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүе өзелгәндә, оешма хезмәткәрләре штаты кыскаруга бәйле рәвештә, оешма эштән азат ителгән очракта, хезмәткәрләр өчен хезмәт законнары белән билгеләнгән гарантияләр бирелә.

3. Устав нигезендә муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

## 25 Статья. Муниципаль хезмәткәрне пенсия белән тәэмин итү

1. Пенсия белән тәэмин итү өлкәсендә муниципаль хезмәткәргә дәүләт граждан хезмәткәренең федераль законнар hәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән хокуклары тулысынча тарага.
2. Муниципаль хезмәткәр үз вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле, шул исәптән аны муниципаль хезмәттән азат иткәннән соң килеп туган очракта, вафат булган гайлә әгъзалары федераль законнар белән билгеләнә торган тәртиптә тундыруучысын югалткан очракта пенсия алу хокуқына ия.

## 26 Статья. Муниципаль хезмәт стажы

1. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына (гомуми озынлыкка) дайми (штат) нигезендә эш чоры кертелә.:
  - 1) муниципаль хезмәт вазыйфалары (муниципаль хезмәт вазыйфалары). Бу чакта 2006 елның 1 гыйнварыннан Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнарында Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда, ә аны раслаганчы – Татарстан Республикасында муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда эшләү чоры кертелә.;
  - 2) муниципаль вазыйфалар;
- 3) әлеге статьяның 2 өлеше нигезендә Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларында hәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, Татарстан Республикасы (Татарстан АССР) дәүләт органнарында бүтән дәүләт вазыйфаларында Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларында;
- 4) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфаларында, федераль дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында hәм вазыйфаларында, СССР Дәүләт органнарында, Союз hәм автоном республикаларда, крайларда, өлкәләрдә, автоном өлкәләрдә hәм автоном округларда, район, шәһәр, район шәһәрләрендә, шәһәрләрдә, поселокларда hәм авыл советларында hәм аларның башкарма комитетларында, шул исәптән сайлау комиссияләрендә, дайми нигездә, вазыйфаларда, халык депутатларының hәм аларның Башкарма комитетларының, шул исәптән сайланма, күрсәтелгән вазыйфаларда эшләү (хезмәт итү) вакыты федераль законнар нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсия алу хокукун бирә торган федераль дәүләт граждан хезмәте стажын исәпләгәндә исәпкә алына;
- 5) хәрби хезмәт, Эчке эшләр органнарында, Янгынга каршы дәүләт хезмәтендә, жинаять-башкарма системасы учреждениеләрендә hәм органнарында хезмәт иткән затларга тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен тиешле еллар эшләгән өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә исәпләнгән хезмәт (хәрби хезмәт) вазыйфаларында (хәрби вазыйфаларда);
- 6) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә расланган вазыйфалар исемлеге нигезендә билгеләнә торган федераль Салым полициясе органнары hәм наркотик чаралар hәм психотроп матдәләр әйләнешен контрольдә тоту органнары хезмәткәрләренең вазыйфалары;

- 7) федераль закон нигезендә билгеләнә торган Россия Федерациясе таможня органнары хезмәткәрләренең вазыйфалары;
  - 8) федераль закон нигезендә билгеләнә торган прокурор хезмәткәрләре вазыйфалары;
  - 9) федераль закон нигезендә дәүләт органында яисә жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасы органына сайланган (делегацияләнгән) һөнәр берлеге органына сайланган (сайланган) хезмәткәрләр биләгән вазыйфаларны да кертеп, дәүләт органнарында яисә жирле үзидарә органнарында вазыйфалардан азат ителгән хезмәткәрләр биләгән вазыйфалар;;
  - 10) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфалары, сайлау вазыйфалары:
    - а) КПССның Үзәк, республика, өлкә һәм район (шәһәр) органнарында, шулай ук парткомнарда, предприятиеләрдә, оешмаларда 1991 елның 6 ноябренә кадәр район комитетлары хокуклары булган оешмаларда;
    - б) республика һәм жирле профсоюз органнары аппаратларында 1990 елның 26 октябренә кадәр;
  - 11) Татарстан Республикасы районнарында һәм шәһәрләрендә Россия Федерациисе Пенсия фондының Татарстан Республикасы буенча булеге, Россия Федерациисе Пенсия фонды идарәләре житәкчеләре, белгечләре вазыйфалары (2001 елның 1 гыйнварыннан 2013 елның 31 марта)на кадәр;
  - 12) федераль законнар нигезендә башка вазыйфаларда.
2. Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын, Татарстан Республикасы (Татарстан АССР) дәүләт органнарында бүтән дәүләт вазыйфалары биләү чорлары түбәндәге тәртиптә муниципаль хезмәт стажына кертелә:
- 1) Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларында һәм Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларының Жыелма исемлегендә һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрында каралган дәүләт хезмәте вазыйфаларында, шулай ук курсәтелгән реестрны раслаганнан соң Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрина кертелмәгән дәүләт органнарындагы вазыйфаларда, бу вазыйфаларны алга таба дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә керту очракларында эшләү (хезмәт итү) чоры;;
  - 2) 1995 елның 26 маеннан Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларының Жыелма исемлеген һәм Татарстан Республикасы Дәүләт хезмәткәрләре реестрында каралган вазыйфаларда, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре реестрында каралмаган вазыйфаларда Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларының Жыелма исемлеген раслауга кадәр, бу вазыйфаларны алга таба дәүләт вазыйфаларының яисә дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә керту очракларында, эш (хезмәт) чоры;
  - 3) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны 1995 елның 26 маена кадәр биләү чорлары;:
    - а) Татарстан Республикасы Президенты Аппараты;

- б) Татарстан Республикасы Дәүләт Советы һәм аның Аппараты, Татарстан Республикасы Дәүләт (парламент) Контроль комитеты һәм аның аппараты; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты һәм аның Аппаратында;
  - г) Татарстан Республикасы министрлыклары, дәүләт комитетлары, дәүләт идарәсенең башка органнары, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы Дәүләт идарәсе органнарында (идарә органнарында);
  - д) Татарстан Республикасы вәкиллекләре;
  - е) дәүләт хакимияте һәм идарәнең жирле органнары (район, шәһәр, район һәм шәһәр Советлары, халык депутатлары Советларында, районнар, республика әһәмиятendәге шәһәрләр, районнар һәм шәһәрләр администрацияләре) һәм аларның аппаратларында;
  - ж) Татарстан Республикасы Конституция күзәтчелеге Комитеты;
  - з) Татарстан Республикасы халык депутатларын сайлау буенча Узәк сайлау комиссиясе;
- 4) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны биләү чорлары;:
- а) Татарстан Республикасы Югары Советы (Татарстан АССР Югары Советы) һәм Татарстан АССР Югары Советы Президиумы, район, шәһәр, район, шәһәр, шәһәр, Поселок, авыл советлары һәм аларның аппаратлары;
- б) Татарстан АССР Министрлар Советы (Татарстан АССР Министрлар Кабинеты) һәм аның аппараты, район, шәһәр, район, шәһәр һәм шәһәрләрнең башкарма комитетлары, поселок һәм авыл советлары халык депутатлары;
- в) Татарстан АССР Министрлар Советының Дәүләт идарәсе органнарында, Татарстан АССР Министрлар Советы каршындагы Дәүләт идарәсе органнарында, Татарстан АССР министрлыклары һәм ведомстволарында.
3. Муниципаль хезмәт стажына тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем алу вакыты, шулай ук федераль законнар нигезендә муниципаль хезмәткәрләр өчен муниципаль хезмәт вазыйфалары сакланып калган башка чорлар кертелә.
4. Муниципаль хезмәт стажына, муниципаль хезмәткәргә бирелә торган тиешле еллар эшләгән өчен ел саен бирелә торган өстәмә түләүле отпускның дәвамлылығын билгеләү һәм аларга федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында һәм Уставта каралган башка гарантияләрне билгеләү өчен, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 25 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаларны биләү чорлары, шулай ук вазыйфаларны биләү чорлары кертелә (исәпкә алына), «Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәте турында» 2004 елның 27 июлендәге 79-ФЗ номерлы Федераль законның 54 статьясындагы 2 өлеше нигезендә дәүләт граждан хезмәте стажына кертелә (исәпкә алына).

27 Статья. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү һәм билгеләү тәртибе

1. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү, чакырылыш буенча гражданнарның хәрби хезмәттә урнашу вакытыннан тыш, календарь тәртибендә башкарыла,

- ул ике эш көне эчендә хәрби хезмәтнең бер көне исәбеннән исәпләнә.
- Муниципаль хезмәт стажын исәпләгендә хезмәт (эшләр) чоры суммалаша.
2. Муниципаль хезмәт стажын раслый торган төп документлар булып билгеләнгән үрнәктәге хезмәт кенәгәсе һәм (яки) законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән хезмәт эшчәнлеге турында белешмәләр тора.
3. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгендә исәпкә алына торган хезмәт кенәгәсендәге язмалар хезмәт законнары нигезендә рәсмиләштерелгә тиеш. Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажына кертелә торган хезмәт (эш) чорларын раслау өчен нигез булып торган дөрес булмаган яки төгәл булмаган белешмәләр булган очракларда хезмәт кенәгәсенә федераль законнарда каралган тәртиптә үзгәрешләр кертелә.
- Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажын раслый торган язмалар булмаган очракта, әлеге стаж шуши стажга кертелгән вазыйфаларда хезмәт (эш) чорларын раслаучы вазыйфаларны билгеләү һәм вазыйфадан азат итү турындагы документларның күчермәләрен күшүп бирелгән белешмәләр нигезендә раслана.
4. Хәрби хезмәт, ана тицләштерелгән башка хезмәт чоры, шулай ук Федераль Салым полициясе органнары, таможня органнары хезмәткәрләренең хезмәт итү чоры хәрби билетлар, хәрби комиссариатлар, хәрби бүлекчәләр, архив учреждениеләре белешмәләре, хезмәт кенәгәсендәге язмалар һәм (яки) законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән хезмәт эшчәнлеге турындагы белешмәләр, хезмәт исемлекләре белән расланырга мөмкин.
5. Тиешле очракларда әлеге Нигезләмәнең 26 статьясында каралган вазыйфаларда хезмәт итү (эш) чорларын раслау өчен хокукий актларның күчермәләре яисә вазыйфага билгеләп кую яисә вазыйфадан азат итү турында алардан өзөмтәләр тапшырылырга мөмкин.
6. Муниципаль хезмәт стажы, тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә өстәмә өстәмә өстәмә өстәмә отпускның дәвамлылыгын билгеләү, хезмәттәге югары казанышлар өчен бүләкләү күләме Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләп торучы жирле үзидарә органы акты белән билгеләнә, муниципаль хезмәт стажын билгеләү комиссиясе каары нигезендә муниципаль хезмәт стажы билгеләнә. Әлеге комиссия жирлекнең жирле үзидарә органының хокукий акты белән төзелә.
- Муниципаль хезмәт стажын билгеләү буенча комиссия турында нигезләмә жирлекнең жирле үзидарә органы тарафыннан раслана.
7. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча, тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү буенча вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тапшырылган, муниципаль хезмәт стажын раслаучы документлар нигезендә, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнә.
8. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән затта Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка мәжбүри түләүләр буенча бурычлар булмаганды башкарыла.

Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләүне сорап мөрәҗәгать иткән көннән соң 90 көн эчендә жайга салынганда тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү шундый билгеләнеш сорап мөрәҗәгать иткән көннән башкарыла.

## Бүлек 7. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕ БҮЛӘКЛӘҮ. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ДИСЦИПЛИНАР ЖАВАПЛЫЛЫГЫ

### 28 Статья. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү

1. Муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфаи бурычларын намуслы һәм нәтижәле башкарулары, мактауга лаеклы хезмәте, аеруча мәһим һәм катлаулы биренмәрне үтәүләре өчен түбәндәге бүләкләр кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
  - 2) бер тапкыр бирелә торган акчалата бүләк түләү;;
  - 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
  - 4) жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнгән Мактау грамотасы яисә башка төр бүләкләр белән бүләкләү;;
  - 5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;
  - 6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Уставта һәм башка муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка кызыксындыру төрләре.
2. Өлеге статьяның 1 өлешендә каралган бүләкләүләрне куллану тәртибе һәм шартлары муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

### 29 Статья. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар жаваплылығы

1. Муниципаль хезмәткәрнең үз гаебе белән үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәве яки тиешенчә үтәмәве өчен яллаучы (эш бирүче) вәкиле түбәндәге дисциплинар жәза кулланылырга хокуклы:

- 1) кисәтү;
- 2) шелтә;
- 3) тиешле нигезләр буенча муниципаль хезмәттән азат итү.

2. Дисциплинар жинаятыкә юл куйган муниципаль хезмәткәр, аның дисциплинар жаваплылығы турындагы мәсьәләне хәл итүгә кадәр, акчалата эчтәлеген саклап, вазыйфаи бурычларны үтәүдән читләштерелергә мөмкин. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфаи бурычларны үтәүдән читләштерү бу очракта жирлекнең муниципаль хокукий акты белән башкарыла.

3. Дисциплинар түләтүләрне куллану һәм төшерү тәртибе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган очраклардан тыш, хезмәт законнары белән билгеләнә.

30 Статья. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турында таләпләрне, чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәгән һәм коррупциягә карши тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләр

1. Муниципаль хезмәткәрләргә мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне, чикләүләрне, тыюларны үтәмәгән һәм

коррупциягә каршы тору максатларында «Россия Федерациисендэ муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, «коррупциягә каршы тору турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен әлеге Нигезләмәнең 29 статьясында каралган түләтүләр йөкләнә.

2. Муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17 һәм 18 статьяларында каралган хокук бозулар кылган очракларда ышаныч югалу сәбәпле муниципаль хезмәттән азат итelerгә тиеш.

3. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган түләтүләр яллаучы (эш бирүче) вәкиле тарафыннан кулланыла:

1) коррупцион һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан үткәрелгән тикшерү нәтижәләре турында доклад (алга таба-хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе);

2) тикшерү нәтижәләре турында доклад комиссиягә жибәрелгән очракта, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибе таләпләрен үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссия тәкъдимнәре;

2.1) коррупцион хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе доклады, анда аны башкаруның факттагы шартлары һәм муниципаль хезмәткәрнең ризалыгы белән генә һәм коррупцион хокук бозу фактын тану шарты белән (ышаныч югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтүне кулланудан тыш), муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы);

3) муниципаль хезмәткәр аңлатмалары;

4) башка материаллар.

4. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәру өчен язма рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат нигез булып тора:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары;

2) сәяси партияләрнең төбәк яки жирле бүлекләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән төбәк иҗтимагый берләшмәләре, сәяси партияләр булмаган төбәк иҗтимагый берләшмәләре;

3) Балтач муниципаль районында оештырылган Ижтимагый совет;

4) массакүләм мәгълүмат чаралары.

5. Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәру өчен нигез була алмый.

6. Тикшерү үткәргәнчे хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте подразделениесе муниципаль хезмәткәрдән язма рәвештә аңлатуны таләп итәргә тиеш. Ике эш көне үткәннән соң муниципаль хезмәткәрләргә күрсәтелгән аңлатма бирелмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәрләргә аңлатма бирмәү тикшерү үткәру өчен киртә түгел.

7. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган түләтүләрне кулланганда муниципаль хезмәткәр тарафыннан кылынган коррупцион хокук бозу характеры, аның авырлыгы, аның авырлыгы, муниципаль хезмәткәрләрнең башка чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатыләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу таләпләрен үтәү һәм аларга каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәү, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәүнен алдагы нәтижәләре исәпкә алына.
8. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган түләтүләр, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә яраксызлыгы, ялында булу чорларын санамыйча, муниципаль хезмәткәр тарафыннан коррупциячел хокук бозу кылу турында мәгълүмат көргән көннән алыш алты айдан да соңга калмыйча һәм коррупциячел хокук бозу кылган көннән өч елдан да соңга калмыйча кулланыла. Күрсәтелгән вакытка жинаять эше буенча житештерү вакыты кертелми.
9. Муниципаль хезмәткәргә карата коррупцион хокук бозу кылган очракта түләтүне куллану турында актта "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында «Федераль законның 27.1 статьясындагы 1 яки 2 өлеше күрсәтелә.
10. Муниципаль хезмәткәргә карата хокук бозуларны һәм нигезләмәләре бозылган норматив хокукий актларны күрсәтеп түләтүне куллану турында актның күчермәсе, мотивлар күрсәтеп, муниципаль хезмәткәргә тиешле акт чыккан көннән өч эш көне эчендә тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр күрсәтелгән расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.
11. Түләттерү федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәрләргә шикаять бирелергә мөмкин.
12. Әгәр жәза кулланылган көннән бер ел дәвамында муниципаль хезмәткәр әлеге Нигезләмәнен 29 статьясындагы 1 өлешенен 1 яки 2 пунктында каралган дисциплинар түләтүгә дучар ителмәсә, ул түләтелми дип санала.
13. Яллаучы (эш бирүче) вәкиле муниципаль хезмәткәрдән әлеге Нигезләмәнен 29 статьясындагы 1 өлешенен 1 яки 2 пунктында каралган дисциплинар түләтүне үз инициативасы буенча дисциплинар жәза кулланылган көннән бер ел узганчы яисә аның турыдан-туры житәкчесе үтенечнамәсе буенча алырга хокуклы.
14. Муниципаль хезмәткәргә ышаныч югалуга бәйле рәвештә эштән азат иту рәвешендәге түләтүне куллану турында белешмәләр «коррупциягә каршы тору турында» Федераль законның 15 статьясында каралган ышаныч югалу сәбәпле, муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт узган жирле үзидарә органы тарафыннан эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә.

## Бүлек 8. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКТӘ КАДРЛАР ЭШЕ

31 Статья. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше  
Жирлектә кадрлар эше үз эченә ала:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составын формалаштыру;
- 2) муниципаль хезмәт турындагы закон нигезләмәрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр өзөрләү һәм әлеге тәкъдимнәрне эшкә алучы вәкиленә (эш бирүчегә) керту);
- 3) муниципаль хезмәткә керүгә, аны узуга, хезмәт килешүе (контракт) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүдән азат итүгә, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә һәм аның пенсиягә чыгуына бәйле Муниципаль хокукий актлар проектларын өзөрләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү;:
- 4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алыш бару (булганда), муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан муниципаль хезмәт узган чорда хезмәт эшчәнлеге турында мәгълүматлар формалаштыру һәм әлеге белешмәләрне мәжбүри пенсия иминияте системасында индивидуаль (персональләштерелгән) исәпкә алу турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Пенсия фондының мәгълүмат ресурсларында саклау өчен тапшыру.;
- 5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында » Федераль законның 30 статьясында билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшләрен алыш бару»;
- 6) жирлектә муниципаль хезмәткәрләр реестрын алыш бару;
- 7) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм бирү;
- 8) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне кадрлар резервына кертугә конкурс үткәрү;;
- 9) муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү;
- 10) Кадрлар резервы белән эшне оештыру һәм аны нәтиҗәле куллану;
- 11) граждан тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә тапшырыла торган персональ мәгълүматларның һәм башка белешмәләрнең дөреслеген тикшерүне оештыру, шулай ук дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләргә билгеләнгән формадагы рөхсәтне рәсмиләштерү;;
- 12) " Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында «Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләрнең үтәлешен тикшерүне оештыру;;
- 13) муниципаль хезмәткәрләргә хокукий һәм башка мәсьәләләр буенча консультация бирү;
- 14) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә торган башка мәсьәләләрне хәл итү.

### 32 Статья. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары

1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары-муниципаль хезмәткәрнең биләгән вазыйфасы буенча бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә

яллаучы (эш бирүче) вәкиленә кирәkle һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә қагылышлы мәгълүмат.

2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары Россия Федерациясе законнары нигезендә, Россия Федерациясе Хезмәт Кодексының 14 бүлегендә каралган үзенчәлекләре белән эшкәртелергә тиеш.

**33 Статья. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре**

Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре булып тора:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфасында югары квалификацияле белгечләрне, аларның һөнәри сыйфатларын һәм компетентлыгын исәпкә алып, билгеләү;;
- 2) муниципаль хезмәткәрләрне хезмәткә этәрүгә ярдәм итү;
- 3) муниципаль хезмәт өчен кадрлар өзөрләү һәм муниципаль хезмәткәрләрнең өстәмә һөнәри белеме;
- 4) кадрлар резервын булдыру һәм аны нәтижәле куллану;
- 5) аттестация уздыру юлы белән муниципаль хезмәткәрләрнең эш нәтижәләрен бәяләү;
- 6) гражданнарны муниципаль хезмәткә кергәндә һәм аны узганда кадрлар белән эшләгәндә кадрлар сайлаг алуның заманча технологияләрен куллану.

## **Бүлек 9. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТНЕ ФИНАНСЛАУ ҺӘМ АНЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫ**

**35 Статья. Муниципаль хезмәтне финанслау**

Муниципаль хезмәтне финанслау, әгәр федераль законда яки Татарстан Республикасы законында башкача билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәтенә түләү чыгымнарын, аларның пенсия белән тәэммин ителешен, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләрне тәэммин итүгә бәйле башка чыгымнарны да кертеп, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

**36 Статья. Муниципаль хезмәтне үстерү программалары**

1. Муниципаль хезмәтне үстерү муниципаль хезмәтне үстерү программалары һәм жирле бюджет һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслана торган Татарстан Республикасы муниципаль хезмәтен үстерү программалары белән тәэммин ителә.
2. Жирле үзидарә органнары, сайлау комиссияләре һәм аерым жирле үзидарә органнарында, жирлекнең сайлау комиссияләрендә муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлегенең нәтижәлелеген арттыру максатларында экспериментлар үткәрелергә мөмкин. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән муниципаль хезмәтне үстерү программаларын гамәлгә ашыру барышында экспериментлар үткәрү тәртибе, шартлары һәм сроклары Татарстан Республикасының норматив хокукий актлары һәм муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.